

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/21
KARAR NO : 2021/99
KARAR TR : 01/03/2021

ÖZET: Karayolunda meydana gelen trafik kazasında u ranılan zararın tazmini istemiyle açılan davanın, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi kapsamında ADL YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

KARAR

Davacı : V. K.
Vekilleri: Av. M. S. T. - Av. D..
Davalı : Artvin 1Özel daresi
Vekili : Av. Y. Y.B.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekilinin dava dilekçesinde özetle; 48 ... 072 plakalı aracın Yusufeli İlçesi, Demirkent Köyü Mevkiinde 12/09/2016 tarihinde seyir halindeyken bent tüneli içerisinde rögar kapa na çarpması suretiyle meydana gelen kazada rögar kapa ının yapım, bakım ve onarımından davalı idarenin sorumlu oldu undan bahisle, maddi ve manevi tazminat istemleriyle idari yargı yerinde dava açtı ı anla ılmı tır.

II. UYU MAZLI A L K NBA VURU SÜREC

A. dari Yargıda

2. **Rize dare Mahkemesinin 25/09/2018 tarihli ve E.2018/617, K.2018/614 sayılı kararı** ile davanın görev yönünden reddine karar verilmi tir. Kararın ilgili kısmı öyledir:

"... 2918 sayılı Kanun'da öngörülen önlemlerin alınmaması, karayollarının yapım ve bakımında gerekli titizli in gösterilmemesi gibi hizmet kusurundan kaynaklandı ı ileri sürülenler de dahil olmak üzere 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasından do an sorumluluk davalarının 6099 sayılı Kanun'un ilgili maddelerinin yürürlü e girdi i 19/1/2011 tarihinden itibaren adli yargı mercilerinde açılabilice i anla ılmaktadır.

Nitekim Uyu mazlık Mahkemesi'nin 28/12/2015 tarih ve E:2015/858 K:2015/593 sayılı kararı ile Samsun 3. dari Dava Dairesi'nin 14/07/2017 tarih ve E:2017/1038; K:2017/920 sayılı kararı da bu yöndedir.

Bu durumda; davacının, seyir halindeki aracının bent tüneli içerisinde rögar kapa na çarpması sonucu meydana gelen kaza sebebiyle u radı nı iddia etti i maddi ve manevi zararlarının tazmini istemiyle açılan davanın, anılan Yasa hükümleri ve Anayasa Mahkemesi kararı uyarınca adli yargı mercülerinin görevine girdi i ve Mahkememiz'in görevsiz oldu u sonucuna varılmı tır.

Açıklanan nedenlerle, 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14/3 ve 15/1-a

maddeleri uyarınca davanın görev yönünden reddine; ..."

3. Bu karar, 05/11/2018 tarihinde kesinle mi tir.

4. Davacı vekili, aynı yöndeki taleple bu kez adli yargı yerinde dava açmı tir.

B. Adli Yargıda

5. Yusufeli Asliye Hukuk Mahkemesinin 19/03/2020 tarihli ve E.2019/460, K.2020/69 sayılı kararı ile dava artı yoklu u nedeni ile davanın usulden reddine karar verilmi tir. Kararın ilgili kısmı öyledir:

"... dava konusu uyu mazlı in idari yargının görev alanına girmesi sebebiyle davanın görev yönünden reddi kararı verilerek görevli mahkemenin Rize dare Mahkemesi oldu una; 2247 Sayılı Uyu mazlık Mahkemesinin Kurulu u ve leyi i Hakkında Kanun'un 14 ve devamı maddeleri uyarınca olumsuz görev uyu mazlı ı hasıl oldu u anla ıldı ndan mahkememiz kararının kesinle mesinden sonra taraflardan birinin istemi üzerine görev uyu mazlı ının halli için dosyanın kül halinde Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmesine karar verilmekle a a ıda yazılı oldu u ekilde hüküm kurmak gerekmi tir. ... Dava artı yoklu u nedeni ile davanın usulden reddine, ..."

6. Yusufeli Asliye Hukuk Mahkemesinin kararı, 15/12/2020 tarihinde kesinle mi tir.

7. Davacı vekili tarafından olumsuz görev uyu mazlı ının giderilmesi istemiyle Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmek üzere Yusufeli Asliye Hukuk Mahkemesine sunulan dilekçeyle Uyu mazlık Mahkemesine ba vurulması talep edilmi tir.

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

8. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenli i yönünden trafik düzenini sa layacak ve trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek oldu u; "Kapsam" ba lıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kurulu ları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalı ma usulleri ile di er hükümleri kapsadı ı ve bu kanunun karayollarında uygulanaca ı belirtilmi tir.

9. 2918 sayılı Kanun'un, "Belediye trafik birimleri, görev ve yetkileri" ba lıklı 10. maddesi öyledir:

"(De i ik: 18/1/1985 - KHK 245/3 md.; Aynen kabul: 28/3/1985 - 3176/3 md.)

Bu Kanunla belediyelere verilen görevler il ve ilçe trafik komisyonları ve mahalli trafik birimleri ile i birli i yapılarak yürütülür.

a) Kurulu

Her belediye ba kanlı ı bünyesinde, hizmet kapasitesi gözönünde tutularak ç i leri Bakanlı nca tespit edilecek ölçülere ve genel hükümlere göre, belediye trafik ube müdürlü ü, efli i veya memurlu u kurulur.

b) Görev ve yetkiler

1. Yapım ve bakımından sorumlu oldu u yolları trafik düzeni ve güvenli ini sa layacak durumda bulundurmak,

2. Gerekli görülen kav aklara ve yerlere trafik ı klı i aretleri, i aret levhaları koymak ve yer i aretlemeleri yapmak,

3. Karayolu yapısında ve üzerinde yapılacak çalı malarda gerekli tedbirleri almak, aldırma ve denetlemek,

4. Karayolunda trafik için tehlike te kil eden engelleri gece veya gündüze göre kolayca görülebilecek ekilde i aretlemek veya ortadan kaldırmak,

5. Yol yapısı veya i aretleme yetersizli i yüzünden trafik kazalarının vukubuldu u yerlerde, yetkililerce teklif edilen tedbirleri almak,

6. Çocuklar için trafik e itim tesisleri yapmak veya yapılmasını sa lamak,

7. Bu Kanun ve bu Kanuna göre çıkarılan yönetmeliklerle verilen di er görevleri yapmak.

(Ek fıkra: 25/6/1988 - KHK 330/2 md.)"

10. 2918 sayılı Kanun'un, "Karayolları Genel Müdürlü ünün görev ve yetkileri" ba lıklı 7. maddesi öyledir:

" Karayolları Genel Müdürlü ünün bu Kanunla ilgili görev ve yetkileri unlardır:

a) Yapım ve bakımdan sorumlu oldu u karayollarında can ve mal güvenli i yönünden gerekli düzenleme ve i aretlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldırma,

b) Tüm karayollarındaki i aretleme standartlarını tespit etmek, yayınlamak ve kontrol etmek,

c) (Mülga: 17/10/1996-4199/47 md.)

d) Trafik ve araç tekni ine ait görü bildirmek, karayolu güvenli ini ilgilendiren konulardaki projeleri incelemek ve onaylamak,

e) Yapım ve bakımından sorumlu oldu u karayollarında, çi leri Bakanlı unun uygun görü ü alınmak suretiyle, yönetmelikte belirlenen hız sınırlarının üstünde veya altında hız sınırları

belirlemek ve i aretlemek,

f) Trafik kazalarının olu nedenlerine göre verileri hazırlamak ve karayollarında, gerekli önleyici teknik tedbirleri almak veya aldırma,

g) Yapım ve bakımından sorumlu oldu u karayollarında trafik güvenli ini ilgilendiren kav ak, durak yeri, aydınlatma, yol dı ı park yerleri ve benzeri tesisleri yapmak, yaptırmak veya di er kurulu larca hazırlanan projeleri tetkik ve uygun olanları tasdik etmek,

h) Yetkili birimlerce veya trafik zabıtasınca tespit edilen trafik kaza analizi sonucu, altyapı ve yolun fiziki yapısı ile i aretlemeye dayalı kaza sebepleri göz önünde bulundurularak önerilen gerekli önlemleri almak veya aldırma,

i) (Mülga: 3/5/2006 – 5495/4 md.)

j) (De i ik: 17/10/1996-4199/5 md.) Trafik zabıtasının görev ve yetkileri saklı kalmak üzere Bu Kanunun 13,14,16,17,18,47/a ve 65 inci maddeleri hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında suç veya ceza tutana ı düzenlemek; 47 nci maddenin (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen kural ihlallerinin tespiti halinde, durumu bir tutanakla belirlemek ve gerekli i lemin yapılması için en yakın trafik kurulu una teslim etmek,

k) (Ek:18/10/2018-7148/14 md.) Bu Kanunun 31 ve 49 uncu maddeleri kapsamında tako raf ve çalı ma-dinlenme süreleri yönünden karayolları denetim istasyonlarında denetim yapmak ve trafik idari para cezası karar tutana ı düzenlemek,

l) (Ek:29/11/2018-7153/9 md.)(5) Otoyolların habitatları böldü ü yerlerde Do a Koruma

ve Milli Parklar Genel Müdürlü ünün görü ünü alarak yaban hayvanlarının geçi lerine izin verecek menfez, ekolojik köprü ve benzeri tesisleri yapmak,

m) (Ek:29/11/2018-7153/9 md.)(5) Otoyollarda yaban hayvanlarından kaynaklanacak trafik kazalarını önlemek maksadı ile kafes tel çit yapmak,

n) (Ek:29/11/2018-7153/9 md.)(5) Yaban hayvanlarının muhtemel ya am alanlarının bulundu u bölgelerdeki karayollarında uyarıcı levhalara yer vermek,

o) (Ek:24/12/2020-7261/23 md.)(6) Gürültü eylem planı ve bisiklet master planları göz önünde bulundurularak ve Çevre ve ehircilik Bakanlı ının görü ü alınarak, trafik güvenli inin ve teknik ko ullanın sa landı ı mevcut yollarda ve yeni yapılacak olan yapım ve bakımından sorumlu oldu u karayollarının kenarına bisiklet yolu ile gürültü bariyeri yapmak,

p) (Ek:24/12/2020-7261/23 md.)(6) Trafik güvenli inin ve teknik ko ullanın sa landı ı yerlerde, banketleri bisiklet eridi olarak i aretleyerek bisiklet ve elektrikli skuter kullanımına uygun hale getirmek,

r) Bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmı olan yönetmeliklerle verilen di er görevleri yapmaktır.

(Son fıkra Mülg a : 28/3/1985 - 3176/16 md.)"

11. 2918 sayılı Kanun'un, 19/01/2011 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesiyle de i ik 110. maddesinde u hükme yer verilmi tir:

" leteni veya sahibi Devlet ve di er kamu kurulu ları olan araçların sebebiyet verdi i zararlara ili kin olanları dâhil, bu Kanundan do an sorumluluk davaları, adli yargıda görüldür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır"

12. T.C. Anayasası'nın 158. maddesinin üçüncü fıkrası öyledir:

"Di er mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyu mazlıklarında Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır."

B. Yargı Kararları

13. 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2. Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz ba vuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, u gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemi ve iptal istemini oy birli iyle reddetmi tir:

"... Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildi i üzere, tarihsel geli ime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemi ve idari uyu mazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danı tay yetkili kılınmı tir. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyu mazlı ın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulundu unu söylemek olanaklı de ildir. Ancak, idari yargının denetimine ba lı olması gereken idari bir uyu mazlı ın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. tiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker ki i ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ili kin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülece ini öngörmektedir. tiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildi i gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizli i giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sa lanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldı ı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının

olanaklı kılındı ı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görülece i yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik oldu u anla ılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu eridi üzerindeki araç trafi inden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdi i konusunda bir tartı ma bulunmamaktadır. dare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadı ı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı de ildir. tirazın reddi gerekir..." (Any. Mah.'nin 26/12/2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27/03/2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

14. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 01/03/2021 günlü toplantısında, 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyu mazlı ı do du u, usule ili kin i lemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

15. Raportör-Hâkim Burak Cenk LHAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ 'nin davada adli yargının, Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

16. Dava; davalı idarenin sorumlulu undaki yerde araçla seyir halindeyken trafik kazası meydana geldi inden bahisle olu tu u belirtilen zararın tazmini istemiyle açılmı tır.

17. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen (bkz. § 13) kararı, kanun koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebilece ine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan do an tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadı ma dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmi bir karardır ve Anayasa'nın 158. maddesi uyarınca, ba ta Uyu mazlık Mahkemesi olmak üzere di er yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesinde dir.

18. Bu durumda, 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesinin i aret edilen kararı gözetildi inde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenli i yönünden trafik düzeninin sa lanarak trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadı ı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kurulu ları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalı ma usullerini kapsadı ı, dolayısıyla olu an trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli oldu u; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekti i sonucuna varılmı tır.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Yusufeli Asliye Hukuk Mahkemesinin 19/03/2020 tarihli ve E.2019/460, K.2020/69 sayılı görevsizlik kararının KALDIRILMASINA,

01/03/2021 tarihinde, üyelerden Ahmet ARSLAN'ın KARARI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
Ükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Biol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KARAR

Devletin kendi kurulu kanununda belirlenen ve 2918 sayılı Kanun'da tekrarlanan görevlerinden, yani; yol yapım, bakım, işletme, trafik güvenliği inin sağlama şeklinde yürütülen kamu hizmetlerinden kaynaklanan hukuki sorumluluğunun idare hukuku ilke ve kurallarına göre belirlenmesi; uyuşmazlığın, özel hukuktaki araç işletenin hukuki sorumluluğundan değil, davalı idare tarafından görevlerinin tam ve eksiksiz yerine getirilmediği, dolayısıyla yürütülen hizmetlerin kusurlu işletildiği, meydana gelen zararda hizmet kusuru bulunduğu iddiasından kaynaklanması karışığında uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğunun kararına katılmıyorum. 01/03/2021

Üye
Ahmet ARSLAN